

Erhvervsudvalget
Christiansborg

Finansministeren
18.november 2008

Svar på Erhvervsudvalgets spørgsmål nr. 7 (alm. del) af 17. oktober 2008.

Spørgsmål 7:

SKI's adm. direktør, Søren Jensen udtaler i Dansk Handelsblad den 12. september 2008, at han gætter på, at "det kan koste op mod 100.000 kroner i arbejdstimer og rådgivning" at byde ind på "en opgave i udbud" gennem SKI, hvorfor han opfordrer små og mellemstore virksomheder til at danne konsortier. Finder ministeren, at SKI's krav og procedurer ved udbud af leverancer til offentlige myndigheder og institutioner sikrer, at tildelingen af offentlige indkøbskontrakter sker under hensyntagen til principperne om ligebehandling og gennemsigtighed - og hvad kan ministeren gøre for at sikre, at lokale producenter og udbydere af fødevarer får reel mulighed for at byde ind på leverancer til lokale myndigheder og institutioner uden at behøve at danne eller indgå i konsortier med virksomheder fra andre dele af landet?

Svar:

Når en kommune og tilhørende underliggende institutioner køber ind på et givent indkøbsområde, kan kommunen vælge at organisere indkøbene på forskellige måder. Kommunen kan samle sine indkøb helt eller delvist eller alternativt uddelegere indkøbsopgaven til hver enkelt institution. Det er den enkelte kommune, der selv bestemmer sin organisationsform.

Erfaringer fra både private virksomheder og staten viser, at der kan opnås bedre priser ved en given kvalitet ved at samle indkøbet. Mange kommuner har i forlængelse heraf fokus på at indhøste indkøbseffektiviseringer ved at samle sine indkøb for derved at kunne frigøre ressourcer til den borgernære service. Hertil kommer, at kommunalreformen har medført, at flere kommuner ved samlet indkøb er udbudspligtige på flere indkøbsområder end før kommunalreformen. Kommunerne skal derfor gennemføre EU-udbud for at købe ind og kan ikke uden videre eksempelvis købe ind hos den lokale producent.

Hvis kommunen vælger at samle sine indkøb helt eller delvist på et givent indkøbsområde, og hvis indkøbene vurderes at være udbudspligtige, kan kommunen vælge selv at gennemføre ét eller flere EU-udbud for at afløfte udbudsforpligtelsen. Kommunen kan også gå sammen med andre kommuner eller offentlige myndigheder om at gennemføre et fælles udbud, ligesom kommunen kan vælge at benytte en SKI rammeaftale.

Hvis kommunen selv eller f.eks. sammen med andre kommuner foretager ét eller flere udbud for at afløfte udbudsforpligtelsen, kan kommunen selv fastlægge saglige og objektive krav i indkøbskontrakten. Heri kan der fastsættes krav om f.eks. leveringshastighed, hvis dette skønnes vigtigt på det pågældende indkøbsområde, ligesom et givent udbud f.eks. kan opdeles i delaftaler, der hver dækker et givent geografisk leveringsområde, hvis dette vurderes at være sagligt og hensigtsmæssigt.

Hvis kommunen vælger at benytte en SKI rammeaftale, skal kommunen foretage sine indkøb hos én eller flere af de leverandører, der er på den pågældende SKI rammeaftale. Ved at benytte en SKI rammeaftale undgår kommunen selv at foretage et EU-udbud, da SKI allerede har afløftet udbudsforpligtelsen. Leverandører på SKIs rammeaftaler vil normalt være virksomheder, der kan levere i hele eller større dele af landet, da SKI's formål er at gennemføre udbud, der spænder over flere offentlige myndigheder som eksempelvis kommuner og regioner, og som derved potentielt skaber stordriftsfordele, som en kommune ikke selv kan frembringe. Det er således ikke SKI's formål at gennemføre udbud, der alene dækker eksempelvis én kommune, da den pågældende kommune i givet fald selv kunne gennemføre dette udbud.

Kommunen kan også vælge at kombinere ovenstående muligheder for at afløfte udbudsforpligtelsen. Eksempelvis kan en kommune vælge, at en andel af indkøbet indkøbes via eget udbud og resten på en SKI rammeaftale.

Det er kommunen selv, der vurderer og bestemmer, hvordan indkøbet organiseres mest hensigtsmæssigt.

Lokale producenter og udbydere af fødevarer vurderes i forlængelse af ovenstående at have reelle muligheder for at byde ind på offentlige opgaver i EU-udbud, som udbydes af f.eks. én eller flere kommuner i fællesskab. I sådanne udbud skal de lokale producenter byde ind på lige fod med eventuelle landsdækkende leverandører på det givne indkøbsområde. Lokale producenter kan også byde ind på de SKI rammeaftaler, hvor der ikke er et eksplicit krav om en given geografisk dækning. Uanset om det er et udbud gennemført af SKI eller af den enkelte kommune, vil der være omkostninger forbundet med at byde på kontrakten.

For så vidt angår princippet om ligebehandling indebærer dette i relation til ovenstående, at et udbudsvilkår skal anvendes objektivt og konsekvent over for alle tilbudsgivere. Det betyder, at en udbyder skal vurdere to ens ansøgninger ens. Det betyder også, at en udbyder gerne må frasortere f.eks. virksomheder med en omsætning under en given størrelse, hvis udbyder har stillet et sådant krav med en saglig begrundelse, da ansøgningerne i det tilfælde ikke er ens. Muligheden for at frasortere leverandører på baggrund af deres størrelse anvendes i mange udbud, da der som oftest kræves en leverandør af en vis størrelse for at kunne løfte en given kontrakt.

Samlet gælder det, at lokale producenter har en reel mulighed for at byde ind på offentlige udbud. Kommunalreformen kombineret med, at flere og flere kommuner samler sine indkøb for at få mest muligt for skatteborgernes penge medfører, at der kommer flere og flere EU-udbud om de offentlige indkøbskontrakter. Gennemførelse af EU-udbud er omkostningskrævende både for udbyderne og bydere, hvorfor mindre producenter ofte vil stå bedre ved at gå sammen i konsortier. Det vil både mindske deres omkostninger ved selve udbudsprocessen og øge deres chance for at vinde udbud, hvor eksempelvis geografisk dækning er et kriterium, der indgår i tilbudsvurderingen.

Med venlig hilsen

Lars Løkke Rasmussen